

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IOAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

Apresiasi reuniunilor.

DI M. Străjanu, fost profesor la liceul din Craiova (România) în pens. deși e într-o etate înaintată, totuși se interesează de aproape despre toate mișcările noastre naționale. Îndeosebi i-a tras atenția munca ce se desvoaltă în sinul Reuniunii meseriașilor sibiieni și a Reuniunii agricole sibiene. Despre această frumoasă activitate l'a îndemnat ca se scrie.

O publicăm și noi cu plăcere această scrisoare, în care vedem, că o persoană străină așa zicând, să interesează și scoate la iveală faptele mai de seamă și obositoarea muncă, ce s'a depus în deceniile din urmă pentru ridicarea meseriilor în Sibiu și în alte orașe și a economiei țărănești în comitatul Sibiiului. Atragem atenția cetitorilor noștri și îi rugăm totodată ca și ei, sau mai bine zis unii conducători de ai noștri, să pornească peste tot locul o mișcare mai mare pentru sprijinirea meseriilor, comerțului și a unei economii mai bune pentru țărâna noastră. Iată ce scrie între altele despre Reuniunea meseriașilor d-nul profesor.

Pe lângă »Asociațiunea« pentru lit. și cult. poporului român, care răspândește binefăcătoarele sale raze între toți Români, să mai află încă deosebite societăți române culturale și economice. — Reuniunile meseriașilor sunt puternice ajutoare ale Asociațiunii celei mari pentru luminarea și îmbunătățirea sortii poporului român, în cercul mai răstrâns al lucrării lor.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu s'a înființat la 1870, sub patronajul marelui mitropolit Șaguna, de către Nicolae Cristea, asesor consistorial. Acest om de bine avea multe idei salutare, din care unele s'au realizat (făptuit). El a văzut golul ce se află în viața națiunii române prin lipsa unei clase de mijloc între țărâna și intelectualii (domni), a unei burghezii industriale și comerciale; și a văzut pierderea cea mare, ce urmează de aici pentru producțiunea și creșterea bogăției naționale.

Până azi izvorul avuției noastre eră, și mai este încă, numai munca țărânului român, numai agricultura în

starea primitivă (simplă). Și este știut că produsele primitive ale muncii agricole au un preț cu mult mai mic decât după trec prin mâna meseriașului și fabricantului. Cerealele, lemnul, lâna, pieile de animale, coarnele, ies din atelierele și fabricile industriașilor, ca produse industriale, cu o valoare înșutită.

Regretatul N. Cristea a pus mâna pe lucru, și ajutat de alți tineri și oameni de bine, a înființat »Reuniunea sodalilor români«, prima și cea mai veche reuniune de felul acesta la Români de sub coroana Ungariei.

Dela 1897 această reuniune este condusă de valorosul domn Victor Tordășianu.

Astăzi dl Tordășianu, nu numai din satele de pe lângă Sibiu, ci și din alte părți ale țării, și chiar de prin Bănat și Marămurăș, aduce ucenici pentru diferite meserii, îi așează la diferite maeștri, unde își fac educațiunea (creșterea) de meseriași; și ca un părinte le poartă de grijă până ce ies calfe, când apoi pot să lucreze în acelaș loc ca sodali, sau călătoresc în alte părți prin țări streine, până când ajung maeștri și își deschid și ei ateliere. Pentru acest scop — de a se face maeștri — sunt mulți ajutați și din marele fond Andronic, administrat de consistor, din care se împart pe fiecare an cam zece mii de coroane pentru feliurite meserii.

Din bani adunați prin contribuiri de câte 20 bani, apoi cu ajutorul pălării de metal »Dumnezeu vede«, pusă în circulațiune la deosebite ocaziuni solemne, s'a cumpărat o casă, unde se află azi localul spațios al reuniunii, în strada Bruckental, cu o bibliotecă și sală de lectură pentru sodali, cu o sală de biliard unde se adună sodalii Duminecile și sărbătorile și serile în orele libere, pentru distracție, și cu o frumoasă sală de întruniri, împodobită cu portretele fondatorului și binefăcătorilor reuniunii, cu tablouri, și cu deosebite maxime morale și economice. Între mobilele săli e și un clavier. Aci își face exercițiile corul mixt al reuniunii; aici se țin adunările reuniunii, și aproape în fie-

care lună conferințe și serate literare și artistice.

Până la 1900 reuniunea își avea localul în casă cu chirie, și trebuia să se mute la fiecare an. Atunci dl Tordășianu a făcut planul de a clădi, sau de a cumpăra un local propriu al reuniunii; iar capitalul pentru acest scop, care nu eră ca'n palmă, să-l strângă prin o colecție de câte 20 bani, la care să poată contribui toată lumea, și bogați și săraci.

— Ai înnebunit? îi observă un prietin, căruia îi spuse acest plan.

— Ba nu, încă; — răspunse zelesul preșident. Știu, că e greu de făcut ceea ce spun; dar să încercăm.

Și prin colecte de câte 20 de bani, prin un ajutor dela consistoriu și printr'un împrumut a cumpărat dela un sas o casă veche cu 19 mii de coroane, pe care a reînnoit-o, a clădit-o aproape din nou, cheltuind încă vre-o 21 de mii de coroane; și a făcut din ea frumosul local de astăzi, în care pe lângă încăperile menite pentru trebuințele culturale ale sodalilor, mai sunt și alte odăi, cari se dau cu chirie. Și azi, din suma de 40 de mii cât a costat întregul local, mai au încă 6 mii de plată.

Astfel se fac din nimic lucruri bune și frumoase, dacă e cine să le facă. Dar sunt rari oameni devotați unei cauze mari, cum e și înființarea unei clase de industriași români, care ne lipsea și care astăzi începem a o avea. Reuniunea din Sibiu, cea mai veche în felul său, a servit exemplu și îndemn și pentru alte reuniuni de meseriași, unde sa află oameni desinteresați, cari să jefescă timpul, munca și inteligența lor pentru binele public, fără nici o răsplată, decât mulțumirea conștiinței lor. Așa, avem o reuniune a meseriașilor în Blaj, înființată de nemuritorul Augustin Bunea și condusă cu mult spor și pricepere de dl Gavril Precup, profesor gimnazial; în Orăștie altă reuniune de meseriași. Alte reuniuni sunt în Reghin, în Cluj, la Bistrița-Năsăud, Brașov etc.

Trebuința produce și a produs și până acum meseriași și din sânul poporului român; dar fără organizare și fără o creștere națională ei se pierd

în clasele meseriașilor străini de prin orașe, și ajung cu timpul a-și uita și limba maternă; iar copiii lor nu mai sunt Români. Așa s'a pierdut în veacurile trecute nobilitatea română prin influența mediului precumpănit de la orașe și prin încuscrii cu familiile străine. Iar o educațiune (creștere) națională li-se poate da meseriașilor numai întrunindu-i în corporațiune (societate) într'un club al lor, ca în jurul unei vetre familiare, unde să se adune spre ași petrece oarele libere, unde să li se țină conferințe și serate literare, să li se facă cunoscute tradițiunile, istoria și literatura națională.

Grație zelului și grijei neadormite a prezidentului reuniunii, dl Victor Tordășianu, până azi au ieșit de sub conducerea sa 1254 de meseriași români. Numai în Sibiu sunt peste 200 și aproape o sută de firme românești ai căror patroni au fost sodali ai reuniunii și azi sunt membrii contribuitori ai ei.

Iată un mijloc binefăcător și liniștit de a cuceri orașele. Nu e vorba, dușmăniile și luptele sunt inevitabile și pe acest teren, ca în orice ramură de activitate. Inșă de luptă dreaptă, prin o concurență liberă, nu se teme Românul.

M. Străjanu.

Producțiunea meseriașilor români din Făgăraș.

— Nepăsarea frunțașilor din loc. —
— Unde vrem să ajungem cu indiferentismul nostru? —

În ziua de 10(23) Novembre am avut prilejul să ne înviorăm puțin inimile la încercările de artă a le meseriașilor noștri din Făgăraș. Câțiva tineri meseriași la inițiativa dlor Niculae Ungurescu, Victor Muntean și George Cristea, însuflețiți, mânați de dorul de a-și înjgheba și ei o reuniune de meseriași, precum au tinerii maghiari, la care și ei și cea mai mare parte sunt români ca membrii ordinari, de ce se nu înființăm noi o astfel de reuniune, ca să ne cultivăm limba noastră, și ne-având mijloacele de lipsă au ajuns la ideea cea frumoasă de a da o producțiune în scopul înființării acelei reuniuni. Gândul frumos l-au tradus și'n faptă.

Trebue s'o spunem înainte, că punctele din programul producțiunii n'au fost chiar toate potrivite, de aceea nici n'au reușit toate așa de bine cum am așteptat, în schimb au fost altele, căci prin conținutul și predarea lor au mulțămît îndeajuns publicul. Intre cele mai puțin succese înșirăm „Șoldan Viteazul”, prezentat în haine de „honnvéd”! Bietul Șoldan ce batjocură a ajuns, și „Tândală și Păcală”, cari nu se prea potrivesc cu spiritul vremii de azi. Și drept s'o spunem nici diletanții nu le-au prea simțit. Au venit însă la rând piese mai alese, ca „Arvinte și Pepelea” unde mai ales Arvinte, reprezentat de dnul Nicolae Proștean a ținut foarte mult încordată atențiunea publicului. O înfățișare plăcută a avut și d-șoara Ana Vișa, în rolul nepoatei

lui Arvinte. Și dacă mai spunem că și Pepelea n'a fost prădat rău avem atunci icona bînerăușită a piesei acesteia. Cea mai bine aleasă și mai suceasă piesă a fost însă „Cinel Cinel”. Impresie plăcută au făcut costumele românești și horele.

Dar ceace a schimbat cu totul inimile a fost călușerul din bănat, jucat cu multă istețime de o ceată mândră, constătătoare din 9 feciorași, îmbrăcați în frumoase costume naționale.

Peste tot a reușit bine teatrul, adaugem însă, că putea răuși mai bine, dacă piesele ar fi fost mai bine alese. Dar vina aceasta n'o poartă însuflețiți meseriași fără o poartă bărbați cu carte mai multă, cari nu le-au dat nici un sprijin, nici moral, nici material. Bărbații chemați nu s'au interesat, dar nici meseriași nu s'au adresat la nimenea.

Să vedem acum întrucât au fost sprijiniți meseriașii noștri în străduințele lor frumoase și că oare merită ei așa puțină atențiune din partea publicului nostru.

Cu durere trebue să spunem, că sbuciumul sufletesc de care sunt stăpâniți meseriașii români din Făgăraș nu află răsunset în inima nici unui cărturar mai de frunte al nostru. Pe când meriașii români din alte părți sunt ajutați și cu vorba și cu fapta de oamenii cu carte din orașul acela, pe atunci meseriașilor noștri nu li se dă nici un leu de ajutor, nici bănesc, nici moral.

Astfel vedem, că și față de meseriași români domni noștri din Făgăraș se poartă tot așa de mașter, ba poate mai mașter ca până acum. Nu le dă nici un sprijin, nici măcar la producțiunile lor nu merg. De aceea a trebuit să vedem lipsa atâtor ad vocați și funcționari, fie de bancă, fie în alte oficii ce avem în orașul nostru. Ba mîrarea crește când ne gândim, că au mai lipsit și câțiva meseriași mai de frunte.

Dintre inteligența din Făgăraș au luat parte dnii: Alexandru Belle vicecomite, Nicolae Borzea protopop și d-na, Dr. Ioan Șenchea avocat. Dr. Victor Pralea adv., Dr. Iulian Cârje adv. și dna, Constantin Popp propr. de tip., Jer. Preda librar, Ilie Stoichiția adjunct de not. publ. și dna.

Unde au fost ceilalți? Sau numai la alegeri își aduc aminte de meseriași?

Oare merită meseriașii noștri o tratare așa de mașteră din partea frunțașilor? Dacă luăm în socotină atât numărul, cât mai vartos însuflețirea de cari sunt stăpâniți meseriașii români de acum, vedem că străduințele și idealurile, ce și le-au făurit, ar trebui să aibă un viu și puternic răsunset în inimile fiecărui român și mai ales în sufletele acelor, cari poartă o mare răspundere înaintea neamului de soartea poporului ce-i dat îngrija lor.

Avem aproape 200 măestri români în toate branșele, asemenea tot atâtea calfe și peste 350 de ucenici de români în Făgărașul nostru, cari pentru puțină grijă, ce li-se dă își fac de lucru cu alte neamuri și așa se pierd în marea de străinai, fără să-i cunoaștem și să știe nime de soartea lor. Și cu toate acestea foarte puțini dintre noi știu de numărul acesta mare de meseriași români ce-i avem. (Mai ales dacă și numele lor pe firme este maghiarizat). Apoi prin comune în tot comitatul câți mai sunt?

La mulți nici prin minte nu le trece,

să avem noi atâția meseriași români, de aceea nu-i mirare, că toate cele trebuincioase pentru case, le cumpărăm dela străini și ne facem de lucru tot cu străinii, cași cum n'ar exista meseriași români și prăvălii în Făgăraș.

Vina noastră crește, când li vedem pe meseriași că dau din mâni și din picioare ca să iasă și ei din necunoscutul păgubitor, în care să află, și nu-i se dă nici o mână de ajutor (sprijin), ca să iasă la lumină.

Ți e mai mare jalea, când auzi câte un oftat prelung, al unui meseriaș, care-ți spune cu sufletul îndurerat, cum frații lor din alte orașe s'au adunat de mult în reuniuni și dau înainte cu pași repezi, în vreme-ce noi trebue să zăcem și acum în întunec, și să ne svârcolim înzadar.

Nu înțelegem, pentruce se nesocotesc deabinele toate lucrurile, ce-ar trebui să ne intereseze în gradul cel mai mare.

Pare că nu ne dăm bine seama de foloasele nenumărate, ce răsar pe urma reuniunilor.

Ar trebui să rupem odată cu trecutul și să ne punem pe o muncă încordată și îmbelșugată.

În ziua de azi numai poporul hârnice, și muncitor are viitor, cel slab și iubitor de trândăvie piere.

Să înțelegem odată, că cu vorbe late și oftări fără rost, nu mai putem trăi.

Cor.

Congresul „Soc. ortodoxe naționale a femeilor române”.

Societatea ortodoxă națională a femeilor române își va ținea congresul din acest an — în zilele de 23 și 24 Nov. st. v. la Iași. Cunoscut fiind marele rol al femeii în educația națională a unui neam, îndemnăm pe cât mai mulți să ia parte la congresul amintitei societăți, ale cărei străduinți pentru creșterea tinerelor vârstare ald neamului românesc sunt atât de bine cunoscute. Pentru Ardelenii cari vor să participe acest congres, vor primi bilete de identitate, în puterea cărora vor putea călători cu o reducere de 50% pe C. F. R. În Iași vor fi găzduiți în internatele statului și a familii particulare. — Vineri în 22 l. c. la 4 ore d. a. la trenul pleacă din Predeal pentru congresiști sau obținut favorul, că s'au pus la dispozițiune două vagoane gratuit, până la Iași.

În ziua primă, după oficierea unui Te Deum la mitropolie, Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Moldovei va deschide ședința congresului în sala universității. Va vorbi apoi dnul profesor univ. S. Mehedintzi membru în Comitetul Central, despre „Renașterea României”. 3. Raportul general al comitetului Central D-na Zoe Dr. Gr. Romincanu. 4. Raportul grădiniilor de copii, D-na Esmeralda Gen. Manu. 5. Raportul tragerii a 11-a loteriei, D-na Alexandrina Gr. Cantacuzino. 6. Alegerea Comisiunii de cenșori. 7. Discuțiuni asupra programului activității viitoare a Societății. 8. Propuneri eventuale cu privire la bunul mers al Societății. Ora 9 seara Concertul D-nei Veturia Triteanu din Sibiu. Duminecă 24 Novembrie 1913, ora 10 jum. dim. Inaugurarea grădinei de copii unde vor vorbi D-na Esmeralda Gen. Manu din Comitetul Central și P. S. Antim Petrescu Vicarul Sf. Mitropolii din Iași, Vice-Președinte al secțiunii Iași. Ora 3 jum. p. m. Inaugurarea institu-

tului unde vor vorbi D-l P. Gârboviceanu membru în Comitetul Central și D-na Elena Meisser membră în Comitet Secțiunea Iași. Ora 8 seara Banchet unde vor vorbi D-l D. C. Butculescu membru în Comitetul Central și D-l Prof. universitar I. Ursu membru în comitet Secțiunea Iași.

Programa Concertului din seara de 23 Noemvrie. 1) Corul Mitropoliei. 2) Carmen saecular executat de trupa dramatică din Iași, un act. 3) Doamna Veturia Triteanu din Sibiu. 4. Conferința D-lui Profesor universitar A. D. Xenopol membru în comitet Secțiunea Iași. Ideea Națională. 5) Doamna Veturia Triteanu. 6) Tablouri vii naționale.

Scrisoare din Șinca-veche.

Școală confesională în pericol.

Precum suntem informați școala gr. cat. română din Șinca veche este amenințată cu închidere, nu doară, că nu corespunde edificiul nou, mare și înpunător nu de mult edificat, dar din cauza salarizării învățătorilor. O comună mare, frunțasă, vestită de bogată, să lase fără de ajutor școala sa confesională, să nu fie în stare să-și susțină școala sa, e rușine pentru o așa comună cu atâtea venituri, ce are. Unde sunt conducători comunei? unde e preotul ce-l bogat, ca director școlar, de nu face pașii de lipsă pentru a putea susține școala?

Precum ne aducem aminte în anii trecuți s'a făcut școală comunală, de care nu a fost nici o lipsă, atunci s'a întrepris o parte dintre credincioși și s'a hotărât ca cu ori și ce preț să nu-și lase școala confesională, acum în așa stare au ajuns de nu vrea ca să o mai susțină credincioșii. Slab lucru. În zilele trecute s'a adunat senatul școlastic, să hotărască asupra existenței școlii. Intre membrii senatului s'au aflat uni cari ar dona pentru fondul școlar sume frumoase și anume: I. Bârsan econom a oferit 5000 de cor., fundațiunea Iosif Stoica 10,000 George Sasu 200 cor. și alții și s'ar m a afla buni credincioși cari ar da până la 30 mii cor. Ce folos însă?! Conducătorul capul bisericii preotul Fulicea ce face, de nu face pașii necesari pentru a apăra școala confesională, ca să fie învingător asupra stării? Dacă s'ar perde școala confesională atunci nu e de lipsă nici de biserică, ba nici de popă!

Poporul e foarte nedumerit asupra purtării inconștiente a conducătorilor și no țărani rugăm forurile noastre gr. cat, competente, ca să iee cât mai grabnice măsuri de apărare!!!

Un țaran șincan.

NOUTAȚI.

Cătră onorații cetitori!

De 2—3 luni de zile n'am mai provocat prin foale restanțieri renitenți, pentru achitarea abonamentului, fără le-am trimis provocări și conturi. Vedem însă că au rămas fără rezultat. Dacă avem astfel de renitenți, cari ne datoresc o sumă de peste 2500 cor. de unde și cum să putem implini și noi datorințele ce le avem față de creditorii streini, cari nu așteaptă și nu vreau să țină nici un cont de restanțieri.

Sau doară voiesc românii noștrii restanțieri și renitenți ruinarea noastră totală materială?

Aceasta să fie răsplata jertfelor noastre cele grele? Suntem la sfârșitul anului, și abonenții nu ni-au trimis încă până acum nimic, nici din restanța anilor trecuți, nici din acest an. II rugăm cu tot respectul, să binevoiască a-și face datoria și să trimită restanțele din anii trecuți și de pe anul acesta ca să nu le facem spese zadarnice, cu judecătoria. Foala are mari lipse. Nu aștepte nime gratuit, că redactorul, chiria, lumina, hârtia, timbru etc. trebuie plătite, iar noi să ne înglodăm în datori pentru abonenți nu se mai poate.

Administrațiunea
foaiei „OLTEANUL“

— **Convocare.** Despărțământul Panciova al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Membrii despărțământului Panciova al „Asociațiunii“ se invită prin aceasta la adunarea cercuală ordinară, ce se ține la 21 Decemvrie 1913 la 2½ oare p. m. în Satul-nou, în sala reprezentanței comunale. Ordinea zilei: 1. Deschiderea și constituirea adunării. 2. Raportul comitetului. 3. Reviziunea socotelor și înscrierea de membri noi. 4. Disertațiuni. 5. Eventuale propuneri. 6. Alegerea directorului și a comitetului. 7. Încheierea adunării. Panciova în 2 Decemvrie 1913. Damian Popescu director P. Stoica notar.

— **Statorirea definitivă a prețului cărnurilor** a ajuns la înțelegere. Măcelarii din loc sau prezentat în corpore la magistrat și a oferit înaintarea următoarei hotărâre: că precum se vor vinde cărnurile în măcelăriile din Cluj, Sibiu și Brașov, ei să deobligă ca cu 10 fileri scăzământ din preț vor vinde mai ieftin aici în loc la caz, când publicul nu va fi mulțumit cu prețul și va afla exagerat, că supun magistratului, ca să facă o tăiere de probă și după conducerea sa să statorească prețul cărnurilor. — Magistratul orașenesc acest afect l'a primit și despre hotărârea măcelarilor sa luat protocol.

— **Hoți de găini.** Nicolae Marcu din Galați a intrat noaptea în curtea dlui învățător pens. Danil Gabor, și a desfăcut cotețul de găini și mai multe din ele le au furat. În ceea zi de cătră seară le-au dus din casă în casă să le vândă, observându-l un polițist la urmărit și la luat la întrebare neputându-se legitima l'a dus în arestul poliției. — S'a furat din curte dela Dl Ioan Moldovan o păreche de hamuri nouă în preț de 120 coroane.

— **Transferare.** La ordinul ministrului de culte, învățătorii din Grid: Ilie Mateiu, învățător s'a transferat în Szarvaspatak iar Sebastian Tonța înv. la Vércserogra.

— **Focuri în comitatul nostru.** În Porumbacul de jos s'a porins casa lui Gavrilă George căruia ii s'a făcut mare pagubă. — În Făgăraș niște necunoscuți a aprins 2 grămezi de paie alui Iosif Morar, în preț de 1200 coroane, a fost asigurate. — În Sâmbăta de jos la herghelia erarială într'o dimineață pela 4—5 oare a isbucnit un foc unde au ars 200 măji de paie, în preț de 800 coroane, înainte de 5 oare păzitorul (jitarul) erarial a prins de pe locul erarial

23 de cai din opreliște, pe cari i-a mână la curte, caii au fost ai sătenilor. Să vede că dintre cei cari a păzit caii ca să scape de pedeapsă și să și sloboadă caii a dat foc intenționat la paie, ca servitorii să fugă la foc și ei să sloboadă caii. Vinovații Dumitru Esan și George Zaharie au fost prinși de jandarmi și ascultați, dar ei au negat fapta, amândoi a fost deținuți și predați pe mâna judecătoriai.

— **Omor cu voia.** Judecătoria din loc a ordonat ca să l dețină pe Niculae Giamen din Rucăr, în noaptea spre ziuă din 13—14 Nov. a durmit în odaie cu vârul său George Giamen. Fapta a fost că s'au certat ei între ei pentru o moștenire, Niculae Giamen a păzit până vârul său a adormit și apoi a luat o coasă, cu care l'au rănit grav pe George, care în aceea zi a fost transportat în spitalul din Făgăraș, unde a 2-a zi a murit între chinuri grozave. Contra deținutului s'a pornit cercetarea criminală.

Trei veacuri de războiu. Un studiu mai recent de-a lui Gasten Bodast ne prezintă date statistice foarte interesante despre ultimii trei secol de războiu, din anul 1618—1905. În acest period de 287 de ani au avut loc 1044 de lupte terestre, 122 de lupte navale, 490 asedii și 44 capitulări. Cel mai lung războiu a fost cel dintre orașul Venezia și Turci, care a durat 55 de de ani, dela 1644—1699; cel mai scurt a fost cel din 1849 dintre Austria și Italia, care s'a sfârșit în șase zile. Națiunea cea mai războinică din Europa a fost națiunea franceză, care a avut 1079 de lupte cu 584 de învingeri și 495 de înfrângeri; urmează apoi în proporțiune descrescentă Austria, Englitera, Rusia, Prusia, Spania. Prusia și Englitera a câștigat 60 la sută din luptele, ce le-a purtat. Intre orașele, cari au resistat mai mult asediului vine în rândul prim Gibiltera, care din 1779—1782, a resistat armatelor engleze mai bine de 1167 de zile, până când celebrul asediu dela Plevna n'a durat mai mult de 141 de zile. Lupta dela Mukden dintre Ruși și Japonezi ține primatul trist a pierderilor, pentru că dintre 624,000 de luptători, n'au pierit 138,000, așadară mai puțin de un pătrar a întregii oștiri.

Indurați-vă spre săracii noștri.

„Mila dată săracilor, te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică.“

Mulțumirea sufletească a dăruitorilor și împărțitorilor darurilor și lacrimile săracilor miluiți anii trecuți, ne îndeamnă să apelăm și de data aceasta la inimile generoase, să binevoiască a dăruii bani, vesminte și alimente, ce să se împartă în ajutorul Nașterii Domnului între săracii noștri (învățăcei-meserieși, școlari bărbați și femei, scăpătați).

Ne găsim în preajma zilelor în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

Cei pe cari Dumnezeu, povățuitorul a toate, v'a binecuvântat din belșugul său dați puțin și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale Nașterii Mântuitorului nostru să preamărească pe Creatorul și făptuirile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu cu-

*) Inscripția icoanei Maicei Domnului ce atârna deasupra lădiții cu crucerii săracilor din locațiunea Reuniunii sodalilor.

venită solemnitate, sub binevoitorul protectorat al stimabilelor doamne *Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga, și Elisaveta Bugarsky.*

Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari ne fac posibilă împlinirea acestei datorințe bine plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Sibiu, 27 Noembrie n. 1913.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Ștefan Duca
notar.

Scrisoare din SPALATO.

(Dela corespondentul nostru).

1 Decembrie.

Intreagă lumea catolică din Dalmația acum serbează al șasesprezecelea centenar dela faimosul edict dat de împăratul bizantin Constantin cel Mare; dar dintre toți cu o solemnitate mai mare l-a serbat orașele Spalato și Salona.

Serbările au durat din seara zilei de 25 Nov. st. n. până în 28 Nov. Și serbarea asta a fost pentru ei un lucru firesc; pentru-că Spalato a văzut persecuțiunile lungi alui Dioclețian salonitanul, care a edificat un splendid palat, lângă care s'a ridicat pe încetul orașul Spalato; ear Salona a văzut persecuțiunile amare ce le-a îndurat martirii ei; dar a văzut și triumful creștinismului.

Inima și sufletul acestor serbări a fost celebrul archeolog Bulic, pe care revista *Civiltă catolică*, din Roma îl numește „Sentinela de pază a Dalmației creștine”.

În 25 seara, focuri bengalice ardeau pe colinele, cari împrejmuesc Spalato și Salona. Duminecă în 26 Nov. întreagă lumea catolică din Spalato a plecat spre Salona, unde s'a servit liturgia în bazilica cea veche, în fața alor 20,000 de persoane, 250 coriști mai multe corporațiuni cu 70 de steaguri, 4 episcopi în frunte cu Esc. Sa Mitropolitul, autoritățile militare, preoți etc.

Reprezentăția teatrală, dată în peristilul dioclețian din piața Doimo, având ca su-

biect opera cunoscutului literat Ogrizovic: „*Impăratul salonitan și moartea lui*”, a încoronat festivitățile aranjate de orașele Spalato și Salona.

În 29 Nov. dimineața am plecat fiecare pela vetrele noastre, ducând cu noi în suflet liniștea aceea, ce ți-o poate da numai religia creștină.

Giacomo Lucarelli.

Expoziția de copii din Răhău.

Luni, la 14/27 Octomvrie 1913, Reuniunea rom. agricolă sibiană, a organizat a 2-a expoziție de copii în frunțașă comună Răhău (lângă Sebeșul săs.). Numărul mare de 180. al copiilor expuși, cu vârsta dela 1—4 ani, e o dovadă și el a puterii de viață ce rezidă în poporul nostru. Mândria femeii române din Răhău e să aibă cât mulți copilași în jurul vetrii: chipesi, vioi, bine hrăniți și bine îngrijiți, apoi hăinițele cum le dă Dzeu. Numărul copiilor în familiile noastre din Răhău variază între 4—8, dar mulți să mândresc a avea și 10—12 și și mai mulți copilași.

La această expoziție, în afară de toată suflarea din Răhău, parte a luat din Sibiu dl *R. Simu*, membru în comitetul Reuniunii, totodată prezident al expoziției, apoi dna *Eugenia Tordășianu*, profesoară și fiica sa *Miorica* și dl *Paul Iovescu*, funcț. penz. Din Sebeșul-Săsesc au participat dl *Dr. At. Moga*, medic, totodată prezident al juriului dl *Serghiu Medean*, protopop, dl *Const. Băilă* agronom și alții.

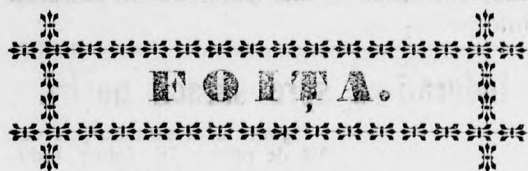
Oaspeții sibieni, sosind cu trăsulele care iau așteptat la gara Călnic, au fost binevențați, în fața pomposului edificiu școlar și cu cuvinte calde, de către părintele Nic. Cărpenișanu, paroh și prezident al comitetului aranjator local al expoziției, căruia i-a răspuns dl Simu, mulțumind pentru primirea deamă, ce să face Reuniunii. E de însemnat, că tineretul din Răhău a ținut să-și arete dragostea față de secretarul Tordășianul prin un frumos mănunchiu de flori, ce i l'a predat una din copilele părintelui Cărpenișanu.

Publicul, îndată după sosirea oaspeți-

lor din Sibiu, s'a întrunit în spațioasa curte a șoalei, unde prezidentul expoziției, dl Simu, după ce ne arată scopurile urmărite de Reuniunea agricolă și rezultatele la care ea, în cursul unui pătrar de veac, a ajuns, după ce ne enunță unele din efectele celor 7 expoziții de copii, aranjate de Reuniune dela 1906 încoace, declară expoziția deschisă. Secretarul Tordășianu pune în vedere, că aproape întreagă sarcina legată de această expoziție va cădea asupra umerilor, astfel vânjoși, ai unicului nostru medic prezent la expoziție, pe umerii dlui Dr. At. Moga din Sebeșul-Săsesc, de oarece ceialalți doi medici din cerc, dnii Dr. Elekes din Sebeșul-săs. dl Dr. Sever Bența din Petrifalău, pentru conlucrarea cărora comitetul Reuniunii agricole aplatase de cu vreme și au scuzat absența și la fine propune ca în locul membrilor absenți din juriu să fie primiți: agronomul C. Băilă, învățătorul G. Ghișoiu și dna (Călnic), comersantul G. Floca, notarul Maximilian Grecu, v-notarul N. Fulea, învățătorul Sabin Jula, episcopul G. Băscă, economul V. Breazu, proprietarul Laurian Fleșeru, învățătoarea Elisa Crișanu, dna Emilia Șvețiu, dșoarele Alexandria Crișanu, Olimpia Grecu și Veturia Păcurariu.

Juriul constituit a lucrat în trei grupe din cari 2 în câte o sală, iar a 3-a în curtea școalei. Pentru mulțumirea și îndulcirea copiilor expuși, comitetul Reuniunii sibiene a împărțit între ei coșulețe cu bomboane și smochine.

Terminându-și juriul lucrărilor anevoioase, s'a stabilit lista copiilor premiați, conform căreia s'a distribuit cor. 200 în bani și cu sume dela 2—10 cor., între 30 băieți și 30 băiete, afară de premiul „*mențiune onorifică*” oferit copilei Aurelia G. Vulcu și băiatului Teodor al lui Teodor Vulc, fiul primarului. La premiile în bani a contribuit Reuniunea agricolă 50 cor., comuna bisericască Răhău 50 cor., comuna politică Răhău 20 cor., Vorschussvereinul din Sebeșul-Săsesc 30 cor. și banca „Agricola” 50 cor. Mult s'a regretat faptul, că după ce „*Cassa de de păstrare din Săliște*”, nu a putut lua asupra din cauza prea marelui depărtări, sar-

MARCEL PAOLAND.

Plasticul Coco.

Era un șangău de treizeci de ani, înalt, binefăcut, acărui fiecare nizuință șantea într'acolo, ca să pară, că e de optzeci-zece ani. Fața și-o rădea regulat, părul lui brunet l-a lăsat lung și cu o pantlică micuță l-a legat în șuviță. Purta o tunică, de credeai că-i un lepedeu, în care a tăiat trei găuri, două pentru mâni, ear una pentru cap.

Nu fuma, numai apă bea și nu mânca altceva, decât numai salată fără de oțet, și unt fără de pâne. Câte odată își fierbea macaroane cu apă și sare, fiindcă untul îl ținea de un lux a civilizației moderne. Durmea pe pământul gol, pe un covor vechiu de rădăcini, peste care în mijlocul salonului puneau un cearceaf de barșon, brodat cu floricele. Partea cealaltă a casei o desconsidera, deși era o casă foarte modernă, cu

toate comoditățile ce și le poate numai omu închipui, cu odae de scaldă mare, luminoasă, foc cu gaz în sufragerie, lift și telefon. Locuitorii casei, cari să întâlneau cu el când cobora scările, să plângeau, că picioarele goale i-să văd de sub tunica grecească, ear liftul el nu l-a mai putut folosi, fiindcă i-au interzis asta, pentru-că într'o zi ud ca un șoarece s'a fost pus în el.

Plasticul Coco desconsidera și luminația electrică. El ardea o candelă și făcea nește focuri roșii în jurul unei statue albe. El ura mulțimea indiferentă, desprețuia pe oamenii moderni de toate zilele! Și atunci să simțea el mai fericit, dacă, șezând pe un scaun rococo în salon, cu harfa-i în mână, putea să viseze ceasuri întregi.

— Ce tot scarpini citera aceea? Marsul funebru alui Chopin îl cântă, sau pe Viens Poupoule? l'a întrebat Orloff Benoni, un tinăr din Moscva, care să numea de prietinelui, și câte-odată îl și cerceta, cu scopul de ai cere împrumut câte treizeci-patruzeci de franci.

— Cânt armonia imnurilor grecești, din cari respiră aerul inzulei Lemnos și pe cari nu peste mult timp le voi și dansa! — îi răspunse plasticul Coco foarte serios.

Fiindcă era jucăuș mare nu numai după profesie, ci dela natură, mânca jucând, bea și durmea jucând, jucând își mătura covoarele vechi, jucând își ferbea macaroanele în apă sărată. El învăța, că și cele mai urâte mișcări din viață încăs pline de viață. În visurile lui era urmărit de gloria marelui Raymond Duncan și visa de aceea, ca să zidească o academie mare de dans, în forma unui amfiteatru, în care academie să învețe pe muncitori a lucra „cu niște mișcări, asemenea mișcărilor ce le fac porumbii, când fâlfăie din aripioare. Fiecare mișcare bruscă trebuie să dispară de pe suprafața pământului. . . . acesta era visul lui!

— Numai atunci mă voi odihni, dacă am înființat odată academiă jocului vecinic. Numai jocul național poate mântui neamul omenesc.

Dar pentru înfăptuirea visului lui avea lipsă de bani, și durere, avea de toate din abondanță, numai bunurilor pământești le ducea lipsa. Inzădar a încercat a îndupleca pe dame ași sta într'ajutor, pentru-ca să-și poată realiza planul său. Planul lui era privit de o pornire prea escentrică.

Și Coco într'o zi stând desperat lângă foc, mestecând în macaroane, a venit la

cina de a încasa bani, ce s'ar introduce în »Casetele de cruțare (economizare)», între premiați nu s'au putut împărți cassette de economizare, ci banii s'au dat la mâna părinților copiilor premiați.

Actului împărțirii banilor ia premers discursul instructiv al medicului Dr. Moga tractând despre *higiiena copilului* pe care a ilustrat-o cu multe exemple scoase din practica sa de medic. Intr'aceea dna Tordășianu a înfășat, cu scutecile și îmbrăcămintea complectă, dăruită de Reuniune și în fața mamelor prezente, fetița sermană Maria P. Salcu, arătând greșelile ce le fac mamele, la înfășat.

Raportul juriului dl Tordășianu, luând cuvântul, a predat la mâna parohului N. Cărpenișanu suma de cor. 20, cu care Reuniunea agricolă a pus temei la *Fondul de ajutorare al femeilor lăhuse, dar sărace din Răhău*, indicând asupra căilor și mijloacelor proprii de a înmulți fondul. N'ea vorbit despre însemnătatea meseriilor indemnând la îmbrățișarea lor. Rețin faptul, că între populațiune s'au împărțit cam 200 broșuri cărțile folositoare din biblioteca Reuniunii și a „Asociațiunii” apoi o *tabelă* cu *sentințe scurte*. întocmite de medicul *Dr. Ilie Iancu*, despre îngrijirea copiilor mici, tabele, cari să se atârne în casele părinților.

Fotografatul Fischer, adus din Sibiu, a luat în chip o mulțime de grupe, între cari 3 grupe mame cu copii în brațe, grupa copiilor premiați, 3 grupe cu câte 2 gemeni, grupa junelor și junilor, a bărbaților în floarea vârstei, grupa juriului, a publicului participant etc. din cari câte un exemplar să va trimite spre păstrare Academiei Române din București.

Terminate lucrările, bogate în roade ale zilei pe la ora 4 d. a. am ajuns la masa bogată, închinată în cinstea sărbătoririi, pe care populațiunea din Răhău va pomeni-o din generație în generație.

Învingătorul.

el Orloff Benoni și l-a bătut cu mâna pe umăr:

— Degeaba, bătrânul meu, totuși, totuși ești tu un băiat norocos!... la ascultă! Ți-a scris contesa Scaferlati! Eri în Carlton mi-a dat să-ți dau scrisoarea asta.

Coco a țipat la o parte lingura și cu ochii lucitori s'a întins după epistolă.

— Scumpul meu prietin — murmură el emoționat — contesa mă roagă s'o cercetez! Poate, că o interesează și pe ea ideea academiei de dans?

— Nu m'a-și mira de asta — îi răspunse Orloff tacticos — eu i-am vorbit mult, de planurile tale. Să interesează mult de tine, și n'ar rămânea surprinsă, când ar auzi, că planurile tale sau și realizat?!!!

Bravul Orloff!... prietin sincer și bun... nu ține mânie pe nimenea... Fiind-că odată a fost amestecat într'o istorie cu femeii, de aceea Orloff s'a jurat, că să va răzbuna pe prietinel său, care i-a luat iubita. Și acum în loc de răzbunare s'a mulțumit cu aceea, că i-a cerut împrumut câțiva galbeni și că ocazional îi va face o reclamă folositoare rivalului lui.

Coco era acum beat de fericire. Contesa Scaferlati, aceasta femeie bogată, pe

Sfaturi practice

Despre degerături.

(Cu numeroase sfaturi casnice contra acestei boli)
(Urmare).

6. Să se fiarbă țelină în apă fierbinte și apoi să se facă baia locurilor bolnave cu această fertură caldă sau rece.

7. Să se ia un nap rotund destul de mare ca să se poată tăia în el o gaură în care să se toarne undelemn. Napul se fierbe într'un vas la un foc lin, până ce se face o masă unsuroasă. Cu această substanță să se ungi părțile bolnave, dimineața și seara.

8. Deasemenea este bună o unsoare făcută din funingine din coș, amestecată cu oțet, sau undelemn topit la foc cu ceară albă.

9. Ridicați în toate zilele mâinile în sus, de mai multeori pe zi, mișcând degetele și făcând masajul mâinilor. Masajul să pornească de la vârful degetilor până la încheetura pumnului. Apoi se fricționează aceste părți cu un amestec compus din glicerină și zeamă de lămâie — părți egale.

10. Ungeți seara înainte de culcare cu o alifie compusă din 125 grame vaselină boricată și 75 grame floare de sulf.

11. Fierbeți foi de varză în mare cantitate de apă, așa să fie multă, apoi strecurați această apă și lăsați să răcească puțin. De îndată ce temperatura va fi suportabilă muiați picioarele sau mâinile în această apă, timp de un sfert de ceas, repetați acest tratament în toate diminețile.

12. Faceți o alifie din aceste substanțe: camfor 5 grame, opiu 10 grame, carbonat de amoniac 10 grame, acetat de plumb 20 grame, axonge benzoinată 120 grame. Se amestecă bine și se bune pe părțile dureroase dimineața și seara, până la complectă vindecare.

13. Ferbeți fân în oțet; lăsați apoi fânul să se usuce și în urmă dând foc fânului, afumați părțile bolnave.

(Va urma).

LEON TOLSTOI.

Cadavrul viu.

— Dramă în douăsprezece tablouri. —

Traducerea de: Valeriu Crișianu.

(Urmare)

SCENA III.

(Fedja oare-cum ușurat sufletește respiră adânc și incuie ușa, i-a în mână revolverul, trage sus cocoșul și țevea o îndreaptă spre timplă. Dar tresare și mâna încet îi cade în jos): Nu, nu o pot face, nu o pot face! (Cineva bate în ușe). Cine-i?

SCENA IV.

Masa: Eu.

Fedja: Cine ești tu? Ah, tu ești Masa! (Descue ușa).

Masa: Te-am căutat la tine acasă, la Popow, la Afremow, în fine m'am cugetat că te-oi afla aici. (Vede revolverul). Asta-i frumos! Ce prost mai ești, dar ce prost? Intr'adevăr vrei?

Fedja: Nu o pot face.

Masa: La mine nici nu te cugeți? Ah, tu omule fără de nici uu căpătâiu! Că ce să va alege de mine, pe el nu-l împoartă! Ah, Fedor Wasiljevici, ce păcat mare e asta! Așadară asta e premiul iubirii mele desinteresate?!

Fedja: Am voit, ca ei să fie liberi, le-am promis... și eu nu pot minți.

Masa: Și eu?

Fedja: Tu...? Tu? Și tu vei fi liberă. Au doară și pe mai departe vrei, să te năcăjești cu mine?

Masa: Vreau, nu pot trăi fără de tine.

Fedja: Dar ce viață e aceea, care te așeptă lângă mine? Așa e mai bine, un timp mă vei jeli, după aceea ai învinge durerea ta.

Masa: Nici atâta nu voi plânge, uite! Să mă iee dracu, dacă mă voi interesa de tine, cât de puțin (Începe a plânge).

Fedja: Masa, scumpa prietenă a inimii mele, eu am vrut să fac astfel, crezând că va fi cu mult mai bine.

Masa: Ar fi bine, — dar numai pentru tine.

— Vreau să fiu bine înțeleasă. Eu înțeleg macaroanele, macaroanele cu unt, prăjiturile italiene. Domnul Orloff m'a asigurat, că la toate acestea te pricepi foarte bine.

Coco în fine a mormăit, că da, să pricepe. Contesa părea, că e mulțumită.

— La curățitul odăilor încă te pricepi, așa-i? — Știi mătura, curăți vasele de aramă... a șterge praful... Domnul Orloff așa mi-a spus...

Lui Coco nu i-a căzut greu împrejurarea aceea, că toate lipsele acestea el trebuie să și-le acopere, fiind-că nici un slugă nu voia să între în serviciul lui și voia să se scuze cu aceea, că asta o face pentru acoperirea defectelor creșterii artistice, dar contesa nu l-a lăsat să ajungă la cuvânt.

— I-e bine!... foarte bine... așa dară la toate acestea te pricepi? Și... la ce sumă contezi? Eu de regulă la începători le dau șasezeci de franci pe lună....

— Cămilă bătrână — să cugetă în sine Coco, palid de mânie, — voești să batjocorești pe cel mai mare jucăuș a lumii? dar zimbînd afectat numai atâta i-a zis: — așa să vede, că dta greșești, doamna mea... Eu sunt Plasticul Coco, maestrul mișcărilor ritmice de dans, poet și artist. Cu sprijinul

care o cunoaște toată lume de artiști din Paris, în fine îi va da mâna de ajutor, ca să poată înființa academia de dans. Mulțumită marinimozității ei, fie-care om, fie el bogat, sau sărac, mic sau mare, executori, aviatori și aristocrați... toată lumea va putea dansa! Și de pe catedra de profesor Coco va da tacturile!

— Îți mulțumesc, Orloff! Îți promit, că te denumesc de maestru de ballete.

Coco în ziua și la oara hotărâtă s'a prezentat. A îmbrăcat tunică cea mai frumoasă brodată cu fire de aur. Contesa l'a primit destul de bine, dar nu s'a ridicat de pe scaun să-l întâmpine și nici nu i-a întins mâna. Eticheta italiană poate că o pofteste asta. Coco a dondănit o propoziție pe care o învățase mai de rost, după aceea poftit fiind să șeadă, s'a așezat pe un scaun. Și până când contesa îl examina pe Coco prin iornetă fără de nici o jenare, acesta în schimb își făcea calculul, că până la ce sumă poate conta la ajutorul contesei. În fine contesa a spart tăcerea.

— Te pricepi bine la fiert? — îl întreba domol.

— La fie... fiert... d... da, doamnă, respective, că...

Fedja: (râzând) Pentru mine e mai bine, dacă mă sinucid?

Massa: Natural, că pentru tine e mai bine. Dar spune-mi, la ce rezultat ai voit să ajungi cu aceea?

Fedja: Ce rezultat? Un rezultat foarte bun.

Masa: Dar ce, ce fel de rezultat?

Fedja: Înainte de toate le-am promis ceva și trăbuie, să-mi țin cuvântul. Nu pot minți, nu pot simula și formalitățile, acelea urâte, ce cere divorțul, nu le pot ținea...

Masa: Nu știu ce urât afli în formalitățile acelea?

Fedja: Eu mi-am propus, ca ei să fie liberi. Pentru ce să se mai năcăjască astfel, cei doi oameni, cu adevărat bravi...

Masa: Mi-ar plăcea să știu, că ce frumos, nobil afli tu în aceea, dacă te-a lăsat pe tine!

Fedja: Nu ea m'a lăsat, ci eu pe ea.

Masa: Bine, bine! Toate păcatele sunt a tale, ea e un înger. Vrei să mai zici ceva?

Fedja: Numai aceea, că tu ești o copilă frumoasă și bună. Că te iubesc dar, că ar fi un nenoroc pentru tine, dacă a-și mai trăi.

Masa: Pe tine asta nici-decum nu te impoartă. Că voi fi nenorocită, e treaba mea și asta o pot ști și fără să-mi spui...

Fedja: (oftează) Și de altcum... Ce e viața mea? Știu, că am decăzut cu totul și nu mai sunt bun la nimica. Sum spre greu întregei lumi și mai cu seamă mie, după cum a zis tatăl tău. Și acela, care nu-i de nici un folos în lume mai bine să piară.

Masa: Ar fi o prostie! Eu te-am iubit, și nu mă depărtez de lângă tine. Și că ai decăzut, că duci o viață urâtă, bei, ești prăpădit?... — Totuși ești om viu, care toate acestea greșeli de vieți le poți îndrepta spre bine.

Fedja: E ușor a zice, dar e greu a face.

Masa: Ia cearcă!

Fedja: Dacă te văd pe tine, îmi vine a crede, că poate fi din mine și alt-ceva.

Masa: Sigur! Vei vedea încă, toate să vor întoarce spre bine. (Vede epistola). Ce-i asta? Tu ai scris-o? Cui? Ce-ai scris?

Fedja: Că ce am scris? (Epistola vrea s'o rupă). Acum nu mai e de folos...

guvernului francez voesc să înființez academia dansului universal și dacă d-ta te-ai învoi țiași cere și sprijinul d-tale moral... și material...

N'a putut să-și gate spusele, fiindcă contesa l-a întrerupt:

— Academie?... Ce fel de academie?... d'apoi... d-ta nu cauți vre-un loc la stăpâni?... D-l Orloff mi-a spus, că-mi recomandă un servitor foarte harnic și de omenie, care să pricepe foarte bine la pregătirea mâncărilor italiene.

— Nu... nu, doamna mea... — dondăni sârmanul Coco, plin de o mânie revoltătoare.

Contesa însă tremura toată de mânie: — Ah! astai o mișelie!... toată tremur de mânie, d-l meu... Fața rasă a d-tale m'a adus în eroare, de v'am confundat... poți pleca, d-l meu! Și te și rog să pleci îndată, fiindcă la caz contrar te scot de aici cu șupa...

Și Plasticul Coco după aceea n'a mai auzit nimica de Orloff Benoni.

Abafaia.

Din italienește de Valeriu Crișianu.

Masa (i-o ia din mână): Desigur îi fi scris, că te-ai sinucis?

Fedja: Numai atâta am scris, că mă despart de viață.

Masa: Dă-o aici! Dă-o aici! Am cetit odată o carte, acolo era un om paremi-să îl chema Rachmanow, care voia să se scape de soție-sa, și i-a scris, că sau înecat... Știi înota?

Fedja: Nu.

Masa: Ei bine. Dă-mi mie hainele tale portmoneu, toate, toate...

Fedja: Pentru ce?

Masa: Va fi bine! Mai întâi vii la noi și acolo te schimbi...

Fedja: Dar asta ar fi... o șarlatanie!

Masa: Ei și? Ai fost la scăldat, hainele țiau rămas pe țărm, în căput îți afli portmoneul, în portmoneu epistola.

Fedja: Și apoi?

Masa: Apoi? după aceea noi plecăm încătrăuva, și ne bucurăm de viața noastră fericită.

SCENA V.

Ivan Petrowici (intră; mirat, privește pe Masa cu un zimbet): Uite!... și revolverul? Asta îl iau cu mine.

Masa (fericită): Ia-l, ia-l, — nouă nu ne trebuie.

CURTINA.

Tabloul al optelea.

(O odaie pentru oaspeți în casa lui Protassow. Karenin și Liza.

SCENA I.

Karenin: A spus cu toată hotărârea că-și ține cuvântul.

Liza: Intr'adevăr mă aflu într'o stare foarte critică, dar trăbuie se-ți mărturisesc, că eu înlăuntrul meu, mă simt cu totul liberă, decând am auzit de relațiile lui cu o țigancă. Nu cred, că asta e o jaluzie, simt, în adâncul sufletului meu, că sunt liberă. Cum să-ți esplic asta d-tale?

Karenin: Eară-și »d-tale«?

Liza (surâzând): Așa-dară »ție«. Dar ascultați-mă, respective ascultă-mă, că ce simt eu. Mai cu seamă aceea mă chinuia, că mi s'a părea, că iubirea mea s'a împărțit între doi oameni. Și asta nu poate însemna alt-ceva pentru mine, decât aceea, că sum o femeie depravată.

Liza: Dar acum, decând știu, că are relații cu o altă femeie, că mă mult n'are lipsă de mine, aceea simțire de libertate, m'a cuprins, că nu trăbuie, să fiu cap plecat și că pot spune pe față, că inima e a d-tale... a ta! Sufletul meu s'a ușurat, numai poziția mea e încă grea. Divorțul... Acesta mă chinue... aceasta neîncredere.

Karenin: Pe încetul vom trece peste toate. Ne-a promis și de altcum am și pus trebile la cale, ca secretarul meu, să meargă la el cu actele, pe cari trebuie, să le subscrie. Dacă nu le-ai cunoaște, că cine-i, așa crede, că cu voea vrea numai să ne amâne.

Liza: Nu, asta-i imposibil! Intotdeauna lașitatea și sinceritatea lui m'a adus în năcaz. Nu vrea, să spună neadevăruri. Au doară n'a fost un lucru cuminte, când i-am trimes bani...

Karenin: Totuși e mai bine, fiindcă altcum lucrurile s'ar mai fi trăgănat.

Liza: Banul totdeauna are și un efect secundar, cam neplăcut.

Karenin: Eu nu cred ca el în privința asta, să fie atât de rafinat.

Liza: Ce egoiști suntem și noi!

Karenin: Îți mărturisesc sincer, că sunt egoiști, dar la asta tu ești cauza. După o așteptare lungă, apioape fără de speranță, cât de fericit mă simt acum. Și fericirea îl face pe om egoist. Numai tu, tu ești cauza.

(Va urma.)

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

A apărut „Cultura Creștină” An. III. Nr. 18 din 1913, revista profesorilor de teologie din Blaj, cu următorul cuprins bogat și variat: Dr. Alexandru Rusu „Unirea” renascături! (O vorbă sinceră în fața apelului ei pro domo). Dr. Ioan Bălan: Scrierile lui Dosofteiu, Mitropolitul Moldovei. Dr. Ioan Coltor: Bulgaria spre unirea cu Roma. Gheorghe M. Pteancu: Pocăiți noștri și sf. Scriptură. Insemnări: În jurul colonizărilor (Senior); Pentru servitorime (Senior). Cronică: Serbările dela Caransebeș (ic); Adunarea generală a reuniunii învățătorilor noștri arhiepiscopani (ar); Procesul dela Kiew (m). Cărți și Reviste: „Telegraful Român” (ar). Telefon.

A apărut nrul 12 din „Cuvântul Adevărului” revista Mănăstirii Pristopolului, u. p. Hátszeg, cu următorul cuprins: Luminătorii poporului. Dr. Nicolae Brânzeu. Intrarea în biserică a Preasfintei Stăpânei Noastre, Născătoarei de Dumnezeu. Predică pe Dumineca XXV. după Rusalii. Predică pe Dumineca XXVI după Rusalii. S. Nicolae arhiepiscopul dela Mira Licie, făcătorul de minuni. Predică pe Dumineca XXVII după Rusalii. Predică pe Dumineca XXVIII după Rusalii. Rubrica pastorală. Cronică. Poșta redacției. Cuprinsul anului 1913.

A apărut „Foaia Școlastică” revistă pedagogică, din Blaj Nr. 19. 1 Decembrie 1913. Anu XV cu următorul cuprins: Redacția: „Home Reading Union”. Iuliu Maior: Ceva din pedagogia experimentală. (II). Reuniunea inv. arh.: Procesul verbal al adunării generale din 9 și 10 Nov. 1913. Toma Cociș: În oraș. Informațiuni: Scaune pentru elevii excursioniști. — Edificiu școlar de model. — Reuniunea inv. arhid. — Concurse docentale. — Necrolog. Bibliografie: St. Dumitrescu, Vieța publică și privată la Romani. — V. Demetrius, Puterea farmelor și alte nuvele.

A apărut nrul 6 anul I. din revista „Noi” organul studențimii române din Ungaria. Recomandăm cu toată căldura această revistă tuturor studenților români. Revista apare pe un format mare cu numeroase ilustrațiuni. Abonamentul pe an 6 cor. Redacția și administrația Str. Deák Ferenc 44 Kolozsvár. cu următorul cuprins: Cuvântul nostru. Ceva despre societăți în genere și despre cele studențești în deosebire de Dr. Ivan Urban Jarnik. Momente din istoria pământului, de F. S. Tinerimea franceză, de Oscar A. H. Schmitz. Umbra fără pace, de Lancœur Marlowe. Prin munți, de I. P. Scrisoare din București. Cor. Cronică. — Bibliografie. — Poșta redacției,

A apărut No. 18 Anul XIII din vechea și excelentă revistă ilustrată Sănătatea și Viața Fericită cea mai instructivă și distractivă revistă pentru familii. Recomandați revista aceasta rudelor și cunoscuților Dvoastră. E cea mai bună revistă ilustrată de medicină populară, care n'ar trebui să lipsească din nici o casă. Nici o altă revistă nu conține în fiecare număr atâta materie bogată, interesantă și folositoare. Fiecare număr conține 32 pagini mari. Un număr 30 bani. — Abonamentul anual 6 lei. — Redacția și Administrația: Sănătatea, Str. Triumfului 9, București.

Editor-proprietar și redactor responsabil: CONSTANTIN POPP.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada Hirscher Nr. 2, o

Prăvălie de alimente,

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspăt.

Prețuri ieftine. Serviciu prompt. — Expedarea să face zilnic și cu poșta. —

Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande. Cu stimă

George Moșoiu.

Industria ciasornică e la culme!

În special oroloage late din aur duble, pentru cavaleri e foarte elegant. Renumite în toată lumea oroloagele cu marca premiata „Splendid” numai cu K. 400.

Acesta are mecanism electric Anker ce merge regulat 36 ore, se trage în mod electric și este din aur veritabil de 18 arate. Garanție de 4 ani pentru mers regulat. 1 bucată K 490, 2 buc. K. 9—

La fiecare orologiu se dă și un lanț aurit gratuit. Același orologiu pentru Dame foarte elegant cu K. 580. Mai oferez orologiu de Anker-Remont din argint „Gloria”, cu capac dublu și frumos gravat, cu mers precis numai cu K. 6— Risic e eschis. — Schimbarea e permisă, eventual se dau banii înapoi. — Trimiterea cu ramburs —

Ignatz Cypres, Krakau, Szewska 13/d — Preț-curent ilustrat se trimite gratis. —

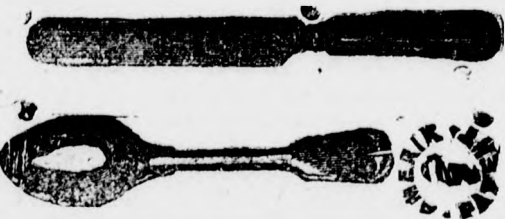
Minunea industriei!

Marele faliment din New-York și Londra, un a crutat nici părțile Europene, pentru aceea o mare fabrică de argint, a fost silită ca toate obiectele pregătite să le puie în vânzare, pentru rebonificarea de spese a lucrătorilor. — Eu sunt plenipotențiat și încredințat de a împlini vânzarea totală a obiectelor, de aceea numai pentru Cor. 15-50 trimit următoarele obiecte:

- 3 buc. cuțite de masă de cele mai fine verit. engl.
- 6 „ furculițe de argint american patentat
- 6 „ lingure
- 12 „ lingurițe de cafea de argint american
- 1 „ lingură de supă „ „
- 1 „ „ lapte „ „
- 6 „ tave (talțe) Victoria engl. de argint amer.
- 2 „ feșnice de masă de argint american
- 1 „ strecurătoare de ceai
- 1 „ prășător de zahar fin

42 buc. la oaltă numai cu K 15-50.

Aceste 42 articole înainte au fost cu K. 80, și acum să pot căpăta cu un preț minimal numai cu K. 15-50. Argintăria americană patentată e un metal alb argintiu, atât din lăuntru cât și din afară își ține culoarea, pentru care garantez 25 de ani.

Pentru adevărarea acestui anunț, ca

nu e înșelăciune,

mă oblig tuturova, că dacă obiectele nu le convin banii le retrimite. — Nimeni să nu întârzie a se folosi de aceasta rară și plăcută ocazie, ca garnitura splendidă să nu o comande, e tare potrivită pentru cadourile ocazionale și de nuntă, în toate casele economice mai bune sunt foarte indemnitate.

Să capătă Hirschberg A. la singurul

casă concesionată cu export de argintărie americane Bécs, II., Rembrandstrasse 19. Telefon 14597.

Expedarea în provincie sa face cu ramburs, ori trimiterea sumei înainte.

A se observa la o parte marca „Patent americ.”. Prav de curățit pentru ele 20 de fill.

Estras din scrisori de recunoștință:

Exelența sa baroneasa Edelsheim scrie: din sortul dital recomandat așa călduros fi bun și trimitem 2 sorturi. Tisza Ilona nasc. Dégenfeld, contesa Schomburg.

Cu sorturile dital suntem tare mulțumite, trimitene încă un sortiment. Patroana Instit. A. Maria. Budapna IX. Sorok-sári-utca 36 nr.

Sorturile trimise cu obiecte le-am primit, suntem tare mulțumit cu ele, Vă rog a ne trimite încă un sortiment. Cluj Baronul Bánffy.

Preluare de Restaurant!

Cu toată stima aduc la cunoștința Onor. public din loc și dela sate, precum și clientelei mele vechi și none, că am preluat localul de cârciumă și Restaurantul a lui Szentgyörgyi din strada Apafy,

Unde să află cel mai bun VIN curat de Ardeal, BERE bună de prima calitate, precum și alte beuturi spirituoase și curate. În renumita și cunoscuta BUCĂTĂRIE să află totdeauna mâncări bune și gustoase, calde și reci, prânz și cină.

Dau cost cu abonament lunar în casă și dus la casă cu preț moderat.

Pentru săteni stă la dispoziție un grajd și șopron pentru cai și curte largă.

Având în vedere baza cunoștințelor mele a vechilor clientele, îmi iau voie a o ruga ca și în localul nou să binevoiască a-mi da sprijinul binevoitor, iar celor noi mușterii a mă recomanda, cu deosebită stimă

WILHELM ROTH

(fost birtaș la »Mexico«.)

AVIZ. Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, precum și mușterilor mei, că am deschis din nou în piața lemnelor, (casele lui I. Peia) din nou edificate

măcelaria lui STEINER,

unde se vâ vinde toffelul de carne cu prețurile cele mai ieftine.

Rog On. public de o cercetare numărtoase, cu stimă Steiner S. măcelariu.

Birou de informații și agentură.

Cunoscând multele lipsuri ate publicului român dela orașe și din provincie am deschis în Budapesta, II. Margit körut Nr. 11. un

Birou de informații și Agentură românească

unde dau ori-ce informații în ori-ce cauză, ce să ține de Budapesta. Exoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către ori-care ministru, la Curie, ori la alte oficii. În cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi, exoperez rezolvarea pașapoartelor înaintate la ministru în cel mai scurt timp posibil etc.

Prin mine se pot couanda pe credit în rate plătibile în 5-6 ani cu prețuri ieftine, ori ce sistem de motoare cu benzină ori cu uleiul brut sau cu gaz. Toffelul de mașini de trierat, de îmblătit, pluguri, toffelul de mori cu petri fine și cu motoare trainice Toffelul de automobile pompe și ferestrele, precum și alte recvizite economice. — Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici de primul rang și din mâna primă, — și nu dela agenturi jidovești. — Zilnic primesc plângeri dela țărani român, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țărani români ungu-rește, au iscălit contracte și vesele a căror conținut nu l'au cunoscut. — Ținta mea este, ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile străinilor și să-l scap de procese. — Il sfătuiesc pe fiecare român, care dorește a cumpăra ceva mașinării să-mi scrie deadreptul mie ca să merg la dînșii, sau să veniți la mine, ca să mergem la dînșii să ne înțelegem. Iară de agenții jidovi să se ferească ca de foc și să-i scoată afară din casele lor.

Exoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20, 25 și 30 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari pentru exploatare. — Cumpăr: grâu, sęcara, cucuruz, ovăs și vite cornute boi vaci, oi și porci. — Toffelul de poame și uscate, legume ș. a

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu competența a se plăti o taxă după învoială.

L. OLARIU, BUDAPEST (în Buda lângă Margithid). II, Margit körut 11.

În atențiunea publicului!

Strămutare de local.

Subsemnatul aduc la cunoștința m. Onor. public și clientelei mele, că m'am mutat lângă locuința dlui dr. Titu Perția medic, cu

Institutul Tipografie,

cu redacția și administr. foaiei „Olteanul”,

în strada Csáky sub nr. 3.

unde să primesc toffelul de afaceri pentru administrarea foaiei și toffelul de comande de lucrări tipografice de ori și ce natură.

Rog On. public de a mă onora cu prețurile comande și în ocalul nou, și a-mi da binevoitorul sprijin, sunt

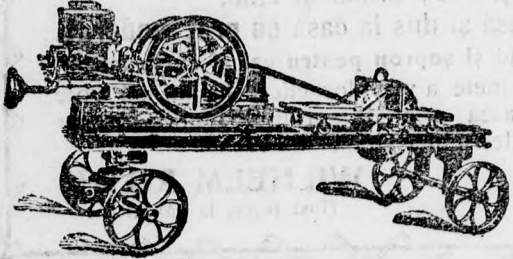
cu distinsă stimă

CONSTANTIN POPP.

In atențiunea tăctorilor și-a comersanților de lemne!

Inainte de a-ți prevedea atelierul
cu motor, nu întârzia a cere preț-
curentul nostru ilustrat cu
fireze și bârzi cu motorul
original american
WATERLOO

despre cari e știut în general, că s'au
dovedit pretutindenea de cea mai bună

Se poate afla nu-
mai la societatea
comandită:
DÉNES B.
BUDAPEST, V., Lipót-Körút 15.
Coală de preț și deslușiri gratuite.

„Olteanul“, foaia săptămânală
socială, culturală și economică să află de
vânzare la tutungeria Gh. A. Du-
șescu, București, Calea Victoriei 113.
vis-à-vis de pița Amsei).

Se află de vânzare la tip. C. Popp,
Statutul pentru folosirea și mani-
pularea padurilor. Prețul 5 cor.

Avis fraților români!

Am onoare a-mi recomanda tuturor acelora cari vin la Brașov,
sau voesc a trece în Regatul român se nu uite a cerceta

Restaurantul românesc Nr. 5, al D-lui STEFAN SUCIU,

care vă oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă
prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Nenumăratele boale provin din

STOMACUL STRICAT

Totdeauna trebuie să ne străduim, ca pofta de mân-
care și mistuirea să fie în armonie bună.

Balsamul universal al lui GYARMATI e un
mijloc casnic de o influ-
ință admirabilă, are un gust plăcut și folosindu-se cu o linguri-
ță de caiea la curățirea stomacului și a intestinelor, are un
efect nestrucios.

Balsamul universal alui Gyarmati e esecent
pentru aștirea poștei de
mâncare, contra mirosului de gură, unflăturii de sto-
mac, colică, sgârciurilor la boale de mațe și de ficat.

— Una sticlă de probă 1 cor. —

12 sticle numai 5 cor, libere de porto.

Se poate comanda de-adreptul la unicul fabricant:
GYARMATI EMIL la farmacia orașului în Baja.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plămâni
și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate
de tuse. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de
grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâr-
ciurilor de stomac și colică. Vindecă vâna de aur și cu-
rățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a do-
vedit de leac excelent la dureri de dinți, la dinți gău-
noși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întăre-
ște gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din sto-
mac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbrici-
lor. Vindecă toffelul de rane, orbați, beșici provenite
din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre în-
ghețate. În contra durerilor de urechi e un leac ne-
prețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri
obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Örangyal gyógyszer-tára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat convenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice
operație. Folosește femeilor laptoare, ajutoră pornirea lapte-
lui, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folo-
sește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflate, la
caries, rani venite prin lovituri, tăieturi, îm-
pușcături, strivituri, împunsături, sdroboturi,
să folosește pentru îndepărtarea corpurilor
streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă,
alice, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la
carbunculus, neoplasme, chiar și contra racu'
lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, ori-
ce arsături, rane ivite prin lungi zăcere a
boimavului, la buboae, curgere de urechi,
precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, în Budapesta precum și
la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la Thalmayer
și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drougeria Fraților
Radonovits în Budapesta. Unde nu să află depou, să se co-
mande de-adreptul dela farmacia

THIERRY A. Örangyal-gyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre-Newyork

și

KANADA.

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și es-
cursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala
București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou
cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă,
unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă
BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine.
Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată.
Serviciu culant. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.